

”Finanssimaailmaan liittyy paljon sinänsä laillista, mutta eettisesti tuomittavaa menettelyä. Medialla on sen paljastamisessa oma roolinsa”, sanoo Tuomo Pietiläinen.

Terhakka rötösherrojen kampittaja

Tampereen yliopisto saa taloustoimittaja Tuomo Pietiläisestä vierailevan journalistiikan professorin.

Veera Nuutinen HS

”TEIDÄN pitää olla varovainen puhelimesta.”

2000-luvun alussa Helsingin Sanomien **Tuomo Pietiläinen** ja **Anssi Miettinen** alkoivat saada teleyhtiö Soneran sisältä vihjeitä, jotka herättivät toimittajissa epäluuloa, jopa kauhua.

Vaikutti siltä, että teleyhtiö tarkkaili työntekijöidensä puheluita selvittääkseen, ketkä vuotivat tietoja yhtiön sisältä mediaan.

”Juttu liittyi journalistien pyhiin arvoihin. Yritys lähtee selvittämään toimittajien lähteitä!” Pietiläinen huudahtaa.

Epäilyt olivat sitä luokkaa, että oli edettävä varovasti.

Asiaa selvitettiin huolellisesti puolitoista vuotta.

Rikostutkintavyyhdessä paljastui, että Sonera oli urkinut laittomasti 80 ihmisen tele-tunnistietietoja.

Kahdelle johtajalle tuomittiin vankeutta.

SONERA-TAPAUS ei ollut ensimmäinen eikä viimeinen kerta, kun Pietiläisen jutuisaan julkaisemat tiedot johtivat rikostutkintaan tai silmäätekevien eroihin. Pörssirikoksiin ja johtajien palkkoihin erikoistunutta toimittajaa arvostavat niin kollegat, yleisö kuin kansalaisaktivistitkin.

Elokuussa Pietiläinen aloittaa Tampereen yliopiston journalistiikan vierailuprofessorina. Hänet nimittää virkaan rehtori **Kaija Holli**. Tehävään valitaan vuodeksi kokenut journalisti kehittämään alan opetusta.

VOIKO tutkivaan journalistiin perehdyttää, vai oppiiko sen koutut vain käytännön toimitustyössä?

”Tutkiva journalismi on joukko metodeja, mutta kaikkein eniten kysymys on asenteesta”, tuleva professori sanoo. ”Toivon, että vetämilläni kursseilla opiskelijat saisivat julkaistua juttuja, että tulokset näkyisivät mediassa.”

Syyslukukauden Pietiläinen aloittaa opettamalla joukkoistamista ja datajournalismia.

”Yleisö osallistuu entistä enemmän tutkivaan journalistiin. Helsingin Sanomissa saatiin tästä hyviä kokemuksia syksyllä, kun ajettiin pankkiriien omat arvopaperikaupat nettiin ja pyydettiin lukijoita käymään tietoja läpi.”

TYÖTOVEREIDEN keskuudessa hyvin pidettyä Pietiläistä kuvaillaan työssään peräänantamattomaksi.

Hänet tunnetaan Sanomatalossa innokkaana työmatkapyöräilijänä.

Uteliaisuus on eteenpäin ajava voima, josta on ollut usein hyötyä.

Tutkivassa journalismissa on kysymys asenteesta.

Kuntien eläkevakuutus Kevan rooli vaalirahoituskan- daalissa selvisi hänelle erikoisen sattuman kautta.

Keva pääkonttorilla vieraillessaan Pietiläinen pani merkille pihaan pysäköidyn ökybemarini.

Hän selvitti auton haltijan rekisterinumeron perusteella.

Se kuului Nova kiinteistökehitykselle, josta hän ei ollut koskaan kuullutkaan.

Kun Mtv3:n 45 minuuttia -ohjelma kertoi Nova Groupin rahoittaneen poliitikkoja, asiat alkoivat yhdistyä.

”Ne olivat juuri silloin varmaan sopimassa kelkkatehtaan rahoituskuvioista.”

PIETILÄINEN ei muista joutu-neensa urallaan vakavien painostusyritysten kohteeksi.

Hänen nimensä kyllä tunnetaan.

Erään valtionhallinnon entisen työntekijän mukaan viraston yleinen ohje kuului: ”jos Pietiläinen soittaa, sille ei saa sanoa yhtään mitään.”

”Toimittajille valehdellaan ja kieltäydytään antamasta tietoja. Täytyy tuntea oikeutensa ja laki hyvin”, hän opastaa.

PIETILÄISEN mielestä journalismin merkityksen huomaa vastareaktioista, kuten poliitikkojen ja viranomaisten yrityksistä heikentää toimittajan lähdesuojaa. Ajankohtainen esimerkki on Valtiovarainministeriössä valmisteltava laki hallintarekisteristä.

”Se lopettaisi omistamisen läpinäkyvyyden Suomesta kokonaan. Ei ole osoitettu, että sille olisi mitään tarvetta.”

Lain nosti julkisuuteen Ryhmäteatterin kohua herättänyt *Eduskunta*-näytelmä.

Se kritisoi viranomaisvalvontaa niin löperöksi, että poliisi voi alkaa tutkia pörssirikoksia vasta, kun epäilykset on vahvistettu julkisuudessa.

”Tuomo Pietiläinen on Suomen todellinen markkinavalvoja, ei Finanssivalvonta tai Verohallinto”, kuului näytelmän repliikki.